

METSÄHALLITUKSEN JA METSÄHALLITUSKONSERNIN 1.1-31.12.2020 TILINPÄÄTÖKSEN VAHVISTAMINEN JA METSÄHALLITUKSEN VOITON TULOUTUKSESTA PÄÄTTÄMINEN

1. Lainsäädäntö

Laki Metsähallituksesta (234/2016), jatkossa metsähallituslaki, astui voimaan 15.4.2016. Metsähallituslain 33 §:n 3 momentin mukaan "Valtioneuvosto vahvistaa Metsähallituksen ja Metsähallituskonsernin tilinpäätöksen. Valtioneuvosto päättää tilinpäätöksen perusteella Metsähallituksen voiton tuloutuksesta valtion talousarvioon sekä muista toimenpiteistä, joihin Metsähallituksen toiminnan ja talouden johdosta on tarpeen ryhtyä."

Metsähallituslain 1 §:n mukaan Metsähallitus on maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa ja sen hallinnonalalla toimiva valtion liikelaitos. Metsähallituslain 9 §:n mukaan ympäristöministeriö tulosohjaa Metsähallitusta julkisten hallintotehtävien osalta toimialallaan.

Metsähallituslain 2 §:n mukaan Metsähallitus käyttää, hoitaa ja suojelee hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi. Metsähallituksen tulee toimia tuloksellisesti. Metsähallitus harjoittaa toimialallaan liiketoimintaa tässä laissa säädettyjen ja valtion talousarviossa täsmennettyjen yhteiskunnallisten velvoitteiden puitteissa ja hoitaa sille säädettyjä julkisia hallintotehtäviä. Metsähallitus toimii liiketaloudellisten periaatteiden sekä eduskunnan sille hyväksymien palvelutavoitteiden ja muiden toimintatavoitteiden mukaisesti.

Metsähallituksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta säädetään metsähallituslain 9 luvussa sekä Metsähallituksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä, erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1368/2016).

Metsähallituksen toiminnalliset kokonaisuudet on määritelty seuraavasti:

- * *Metsähallituksen liiketoiminta* käsittää Metsähallituksen muun kuin tytäryhtiöissä olevan liiketoiminnan, kuten kiinteistöliiketoimintaa harjoittavan Kiinteistökehitys -vastuualueen
- * *Liiketoimintakonserni* käsittää Metsähallituksen liiketoiminnan ja Metsähallituksen liiketoiminnan tytäryhtiöt
- * *Liikelaitos* käsittää Metsähallituksen liiketoiminnan ja julkiset hallintotehtävät
- * *Metsähallituskonserni* käsittää Metsähallituksen liiketoiminnan, julkiset hallintotehtävät ja tytäryhtiöt.

2. Tulostavoitteet

2.1. Metsähallitusta koskevat omistajapoliittiset linjaukset

Metsähallitusta koskevat omistajapoliittiset linjaukset 2020–2024 hyväksyttiin talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa 28.4.2020. Linjausten keskeinen tavoite on erilaisten tavoitteiden entistä parempi yhteensovittaminen Metsähallituksen toiminnassa. Kokonaan uutena tavoitteena omistajapoliittisiin linjauksiin on sisällytetty valtion monikäyttömetsien hiilensidonnan lisääminen 10%:lla vuoteen 2035 mennessä. Valtion kassaan vuosittain tapahtuvan tuloutuksen tasoksi suunnittelukauden lopulla on sovittu 114 miljoonaa euroa, mikä on nykyistä tasoa alempi.

Liiketoiminnassa yhteiskunnallisten velvoitteiden taso säilytetään korkeana. Tällä hetkellä noin **597 000 hehtaaria** Metsähallituksen talousmetsistä on eriasusteisten käyttörajoitusten piirissä luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön, porotalouden ja saamelaiskulttuurin tarpeiden huomioimiseksi. Yhteiskunnallista velvoitteista johtuva liiketoiminnan tulosta alentava vaikutus oli **73,3 miljoonaa euroa** vuonna 2020. Omistajapoliittiset linjaukset edellyttävät yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisesta saatavien hyötyjen (yyvhyödyt) lisäämistä ja hyötyjen tuottamiseen käytettyjen panosten vaikuttavuuden ja kehittämistä.

Hallituksen esitykset eduskunnalle Metsähallitusta koskevasta talousarviosta sekä ministeriöiden tulosohjaus perustuvat näihin omistajapoliittisiin linjauksiin.

2.2 Eduskunnan Metsähallitusta koskevat päätökset ajanjaksolle 1.1.-31.12.2020

Vuotta 2020 koskevat Metsähallituslain 8 § mukaiset eduskunnan valtion talousarviossa antamat muut päätökset toteutuivat allaolevan mukaisesti.

	TAE-valtuus	Toteutuma
Peruspääoman muutokset	-8,4 milj.euroa (TAE+VII LTAE)	-8,2 milj.euroa
Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä	50 milj. euroa	ei pitkäaikaista velkaa
Liiketoiminnan investointien enimmäismäärä	20 milj. euroa	8,2 milj.euroa
Investointisitoumukset	20 milj. euroa	3,2 milj. euroa
Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä	2,0 milj. euroa	0,9 milj. euroa

2.3 Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet ajalle 1.1.2020-31.12.2020

Liiketoiminnan keskeiset palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Maa- ja metsätalousministeriön vuoden 2020 ohjauskirjeessään Metsähallituksen liiketoiminnalle asettamat keskeiset palvelu- ja muut toimintatavoitteet toteutuivat seuraavasti:

YYV pinta-alan ja panostuksen kehitys:

	2019	2020
Pinta-ala	593 000 ha	597 000 ha
YYV-panostus	77,6 milj. €	73,2 milj. €

Tulos- ja tuloutustavoitteet 2020:

	Tulostavoite	Toteutuma
Liiketoiminnan tulos	125,1 milj.euroa	127,4 milj.euroa
Sijoitetun pääoman tuotto	4,8 %	4,9 %
Valtiolle maksettava tuloutus 2020 (2019 tuloksesta)	138,9 milj.euroa	138,9 milj.euroa

2.4 Julkisten hallintotehtävien tulostavoitteet

Valtion 2020 talousarvion momentin 30.64.50 (Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät) selvitysosassa esitetyt Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien määrälliset ja laadulliset tulostavoitteet toteutuivat seuraavasti:

	2020 tavoite	2020 toteutuma
Käyntimäärät kansallispuistot, valtion retkeilyalueet, luontokeskukset, historiakohteet ym. (milj. kpl)	8,3	9,2
Luontokeskusten, maastopalveluiden ja lupa-asiakkaiden asiakastyytyväisyys (asteikolla 1-5)	4,1	4,2
Metsästysluvut (kpl)	65 000	n. 85 000
Kalastusluvut (kpl)	85 000	117 687
Erävalvontatapaht. määrä	11 000	9 559

Ympäristöministeriön pääluokassa momentin 35.10.52 (Metsähallituksen julki-
set hallintotehtävät) päätösosassa asetetut tulostavoitteet toteutuivat seuraa-
vasti:

	2020 tavoite	2020 toteutuma
Natura-alueiden tila-arviointien päivitys- ten lukumäärä	150	110
Heikentyneiden elinympäristöjen tilan pa- rantaminen (ha)	7 450	4 568
Laji-inventoinnit, esiintymätarkistukset (kpl)	18 000	5 942
Kokonaiskäyntimäärät kansallispuistot ja muut yleisökohteet (milj. kpl)	8,3	9,2
Luontokeskusten ja maastopalveluiden asiakastytyväisyys (asteikolla 1-5)	4,42	4,4

Metsähallitukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista on kuvattu tarkemmin
maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön tilinpäätöskannan-
otoissa.

3. Tilinpäätös

3.1 Liiketoiminnan tunnuslukuja

Oheiseen taulukkoon on poimittu keskeisimpiä liiketaloudellisia tunnuslukuja,
jotka kuvaavat Metsähallituksen liiketoimintakonsernin ja liiketoiminnan tulok-
sellsuutta.

LT-konserni 2020	LT-kon- serni 2020	Liike- toi- minta 2020
Liikevaihto, milj. euroa	328,9	113,6
Tase	3032,2	2981,5
Htv	600	165
Tilikauden tulos, milj. euroa	114,4	127,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,9	-
Omavaraisuusaste, %	98	-
Liiketoiminnan tuloksesta seuraavana vuonna valtion kassaan maksettava tuloutus, milj. eu- roa	-	120,0

Metsätaloudesta kertynyt liikevaihto oli 306,1 miljoonaa euroa ja muiden tytäryritysten liikevaihto 5,1 miljoonaa euroa. Loppuosa liiketoimintakonsernin liikevaihdosta koostuu vuokratuotoista, siemen- ja taimimyynnistä sekä maa-ainesten mynnistä. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 32,7 miljoonaa euroa, josta omaisuuden myyntituottoa oli 11,5 miljoonaa euroa.

3.2 Julkiset hallintotehtävät

Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät on määritelty metsähallituslain 5 §:ssä. Julkisia hallintotehtäviä hoidetaan Metsähallituksessa omassa yksikössään. Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö ohjaavat ja valvovat kumpikin toimialansa osalta Metsähallitukselle kuuluvien julkisten hallintotehtävien hoitoa.

Julkisten hallintotehtävien bruttomenot 2020:

Prosessit ja tehtävät (1 000 euroa)	MMM	YM	Muut rahoitus- lähteet	Menot yht. 2020	Menot yht. 2019
	30.64.50	35.10.52			
Yhteiset menot	606	5 877	284	6 767	4 086
Luonnon- ja kultt.perinnön suojelu	0	13 712	4 562	18 274	13 299
Luonnon matkailu- ja virkistyskäyttö	4 010	26 317	8 415	38 742	34 004
Alueiden hallinta	108	3 808	297	4 213	3 674
Eräasiat	2 111	34	7 063	9 208	9 825
Siemenhuolto	1 169	0	0	1 169	325
MENOT YHTEENSÄ	8 003	49 748	20 622	78 374	65 213

Tuloslaskelma ja tase

Julkisten hallintotehtävien kirjanpidon tuloslaskelmassa ylijäämä vuodelta 2020 oli 1,0 milj. euroa. Tämä siirrettiin 1.1.2017 voimaantulleeseen Metsähallituksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä, erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) 5 §:n 2 momentin mukaisesti jo tilinpäätösvaiheessa julkisten hallintotehtävien omaan pääomaan. Metsähallituksen yhdistellyssä tilinpäätöksessä julkisten hallintotehtävien tulos on täten 0 euroa. Julkisten hallintotehtävien taseen loppusumma 31.12.2020 oli 1,091 mrd euroa.

Maksullisen toiminnan liikevaihto

Julkisten hallintotehtävien yksikön vuoden 2020 maksullisen palvelutoiminnan liikevaihto oli 12,5 milj. euroa (13,2 milj. euroa vuonna 2019). Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto oli tästä 7,2 miljoonaa euroa. Suurin tuloerä maksullisessa toiminnassa ovat julkisoikeudelliset metsästysluvat, joiden osuus oli 3,9 milj. euroa. Ympäristöministeriön toimialaan liittyvän maksullisen toiminnan 5,3 milj. euron tuloissa suurimmat erät olivat alueiden pitkäaikaisesta vuokrauksesta saadut tulot 1,4 miljoonaa euroa, ja suojelualueilta tapahtuvan puun myynnin tulot 1,2 miljoonaa euroa.

3.3 Metsähallituskonserni

Metsähallituskonserniin kuuluvat liiketoiminnan ja sen tytäryhtiöiden lisäksi julkiset hallintotehtävät ja sen tytäryhtiöt. Metsähallituskonsernin liikevaihto tilikaudella 1.1-31.12. 2020 oli 340,3 milj. euroa ja tilikauden voitto 114,2 milj. euroa. Metsähallituskonsernin tase 31.12. 2020 oli 4,123 miljardia euroa

3.4 Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastajat (tilintarkastusyhteisö KPMG Oy) ovat antaneet Metsähallituksen 1.1-31.12. 2020 tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta normaalimuotoisen tarkastuskertomuksen 24.2.2021.

4. Arvio tuloksellisuuden raportoinnista ja raportoinnin kehittämistarpeet

4.1 Maa- ja metsätalousministeriö

Liikelaitoksen ja liikelaitoskonsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2020 sisältävät Metsähallituksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä, erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaiset tiedot.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien raportointi on sisällöllisesti kattavaa ja laadullisesti korkeatasoista ja antaa tarvittavat tiedot julkisten hallintotehtävien tuloksellisuuden ohjauksen ja tulosvastuun kannalta.

Liiketoiminnan toimintakertomus yhdessä ministeriölle tuotetun täydentävän raportoinnin kanssa tarjoaa hyvät edellytykset ohjaukselle ja tulosvastuun toteutumisen seurannalle.

Valtion liikelaitoksen omistaja-arvo koostuu liiketoiminnan taloudellisesta ja julkisesta arvosta. Taloudelliseen arvoon liittyvän raportoinnin taso on riittävää ja julkiseen arvoon liittyvä raportointi toteutuu hyvin esimerkiksi yhteiskunnallisten velvoitteiden, vastuullisuuden sekä toiminnassa aikaansaadun lisäarvon raportointimallien kautta.

Metsähallituksen tuloksellisuus ja tuottavuus ovat säilyneet edelleen korkealla tasolla .

Metsähallituksen omistajaohjauksessa on varmistettu omistajapoliittisten linjausten ja muun julkisen ohjauksen tavoitteiden toteutuminen metsätaloutta harjoittavassa tytäryhtiössä. Metsähallitus Metsätalous oy:n toiminnan vaikutusten todentamiseksi valtion metsissä on tuotettu riittävät tiedot.

Raportointia on kehitetty yhdessä sovitun mukaisesti tilikaudella 2020.

Metsähallituksen tulee jatkaa liiketoimintansa ja tytäryhtiötoimintansa kehittämistä ja raportoida Maa- ja metsätalousministeriölle liiketoiminnan ja liiketoimintakonsernin tuloksesta ja taloudesta neljännesvuosittain.

Julkisten hallintotehtävien osalta annetaan toiminnan väliraportti ohjaaville ministeriöille 31.8.2020 tilanteesta 30.9.2020 mennessä.

4.2 Ympäristöministeriö

Esityslistan liitteenä 3 olevan ympäristöministeriön tilinpäätöskannanoton mukaan :

Metsähallituksen JHT-yksikön erillinen tilinpäätös ja toimintakertomus antavat hyvän kokonaiskuvan ympäristöministeriön tulosoajasta luonnonsuojelutehtävistä vuonna 2020. JHT-yksikkö on analysoinut tulostavoitteiden toteutusta ja uudistetun toimintakertomuksen rakenne ja asioiden käsittelytapa on selkeä ja toimiva.

Hallitusohjelman myötä luonnonsuojelutehtäviin saatiin runsaat määrärahanlisäykset vuodesta 2020 alkaen. Luontopalvelujen käyttöön tuleva määräraha kaksinkertaistui ja toimintamahdollisuudet paranivat. Etenkin luonnonhoidon ja ennallistamisen tavoitteet saavutettiin, volyyymi voitiin nostaa lähes nelinkertaiseksi edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi panostettiin erittäin paljon luontotyyppi- ja lajitiedon ajantasaisuuteen ja laatuun.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden tilan arvioinnin (NATA) osalta ei ylletty aivan tavoitteeseen. Aikataulutukseen ja resursointiin on kiinnitettävä jatkossa huomiota. Natura-alueisiin liittyvä aiempaa tarkempi ja ajantasaisempi arviointitieto luo hyvän pohjan hoitotoimenpiteiden kohdentamiselle ja laajemmalle hoidon ja käytön suunnittelulle.

Ympäristöministeriön käynnistämä Helmi-ohjelma vastaa Suomen luonnon köyhtymisen suurimpaan syyhyn, elinympäristöjen vähenemiseen ja niiden tilan heikkenemiseen. Luontopalvelut aloitti elinympäristöjen parantamiseen tähtäävän ohjelman toteuttamisen yhteistyössä ELY-keskusten kanssa. Helmi-ohjelmatyössä tullaan asettamaan vuoteen 2030 ulottuvat laadulliset ja määrälliset suojelu- ja hoitotavoitteet soille, lintuvesille ja kosteikoille, perinnetuotoille, metsille sekä pienvesille ja rantaluonnolle.

Kulttuurihistoriallisesti arvokkailla kohteilla käynnistettiin vuosina 2019 ja 2020 saadun lisärahoituksen turvin usean kohteen korjaustöitä.

Luonnon virkistyskäytön kannalta vuosi 2020 oli ennätysvuosi. Kävijämääräennusteet ylittyivät reippaasti, kun kansalaiset innostuivat liikkumaan Koronakriisin varjossa. Sama trendi on ollut havaittavissa jo pidempään ja kävijämäärät ovat kasvaneet vuosittain.

5. Tarvittavat toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta

5.1 Valtioneuvoston toimenpiteet

Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että valtioneuvosto vahvistaisi Metsähallituksen ja Metsähallituskonsernin tilinpäätöksen ajalta 1.1.-31.12.2020 ja

päätäisi tulouttaa Metsähallituksen liiketoiminnan voittovaroista 120 000 000 euroa vuonna 2021. Lisäksi valtioneuvosto päätäisi, ettei Metsähallituksen toiminta ja talous 1.1.-31.12.2020 aiheuta muita toimenpiteitä.

5.2 Metsähallituksen tuloutuksen maksaminen

Metsähallituksen 120 000 000 euron suuruinen tuloutus on tarkoitus maksaa valtiolle vuoden 2021 aikana Valtiokonttorin kanssa erikseen sovittavan aikataulun mukaisesti.